

ดำเนินการพิจารณาการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 3291
วันที่ 3 ส.ย. 2548 60 80

ที่ ขธ 0317 **04815**

กระทรวงยุติธรรม

ถนนแจ้งวัฒนะ อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120

1 มิถุนายน 2548

เรื่อง ขอสั่งร่างพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ....

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..)

พ.ศ....พร้อมบันทึกหลักการและเหตุผล ข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมายและเอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน 20 ชุด

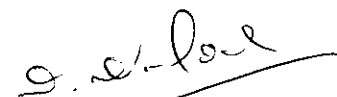
เนื่องจากได้มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีผลใช้บังคับ ทำให้ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้ จึงอาจมีผู้กระทำความผิดที่มีอายุเกินกว่า 18 ปี ซึ่งศาลเยาวชนและครอบครัวจะต้องใช้วิธีพิจารณาคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบังคับแก่บุคคลดังกล่าว

กระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อให้ศาลเยาวชนและครอบครัว สามารถนำกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้กับผู้กระทำความผิดที่มีอายุเกินกว่า 18 ปี ซึ่งถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ได้

กระทรวงยุติธรรมจึงขอส่งร่างกฎหมายดังกล่าว พร้อมบันทึกหลักการและเหตุผล ข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย และเอกสารประกอบการพิจารณา ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย เพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักพัฒนาการคุ้มครองประพฤติ

โทร. 0 2412 0089

โทรสาร 0 2412 0090

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติด
ตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติดตามประมวลกฎหมายอาญาเพื่อ
กำหนดอำนาจศาลในการสั่งใช้งานคุ้มครองประพฤติด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 4)

เหตุผล

เนื่องจากได้มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 บังคับใช้ ซึ่งในกฎหมายฉบับดังกล่าว
กำหนดให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาล
เยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามกฎหมาย
ดังกล่าวแต่ปรากฏว่ามีผู้เกี่ยวข้องในการกระทำผิดตามกฎหมายฉบับนี้มีอายุเกินกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ เนื่อง
จากในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติด ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522
กำหนดให้ “ศาล” หมายความว่าศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา แต่ไม่รวมถึงศาลคดีเด็ก
และเยาวชน ศาลเยาวชนและครอบครัวจึงไม่อาจนำกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติดตาม
ประมวลกฎหมายอาญามาใช้กับบุคคลดังกล่าวได้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและทำให้
การบังคับใช้กฎหมายมีผลในการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ วิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..)

พ.ศ.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา

.....

.....

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า“พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในบทนิยามของความหมายคำว่า “ศาล” ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา”

มาตรา 4 บรรดากระบวนพิจารณาที่ได้กระทำไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ดำเนินการไปตามบทบัญญัติกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522
กับร่างพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.

พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติ ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522	(ร่าง) พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการ คุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.	สาระสำคัญที่ขอแก้ไข	เหตุผล
มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522”	มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.”		
มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป		
มาตรา 3 บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัติ หรือซึ่งขัด หรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน			

พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติ ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522	(ร่าง) พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการ คุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ.	สาระสำคัญที่ขอแก้ไข	เหตุผล
มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ “พนักงานคุมประพฤติ” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ “ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา แต่ไม่รวมถึงศาลคดีเด็กและเยาวชน “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้	มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ศาล” ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา	ตัดข้อความ “แต่ไม่รวมถึงศาลคดีเด็กและเยาวชน” ออก	เพื่อให้สอดคล้องและครบถ้วนกับประมวลกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา มาใช้กับผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ซึ่งถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
	มาตรา 4 บรรดากระบวนการพิจารณาที่ได้กระทำไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ดำเนินการไปตามบทบัญญัติกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นจนกว่าคดีจะถึงที่สุด		

พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองประพฤติด ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522	(ร่าง) พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการ คุ้มครองประพฤติดตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.	สาระสำคัญที่ขอแก้ไข	เหตุผล
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ ส. โทตระกิตย์ รองนายกรัฐมนตรี (96 ร.จ. ตอนที่ 36 (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 19 มีนาคม 2522)	ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ นายกรัฐมนตรี		

C: ตารางเปรียบเทียบ-แก้ไขp1-2

ข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี
ร่างพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติ
ตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...)

พ.ศ.

เจ้าของเรื่อง กระทรวงยุติธรรม

วิเคราะห์สรุปในการเสนอร่างกฎหมาย

1. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอขอให้มีกฎหมาย

เนื่องจากได้มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 บังคับใช้ ซึ่งในกฎหมายฉบับดังกล่าว กำหนดให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชน และครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามกฎหมายดังกล่าว แต่ปรากฏว่ามีผู้เกี่ยวข้องในการกระทำผิดตามกฎหมายฉบับนี้มีอายุเกินกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ เนื่องจากใน มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติ ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 กำหนด ให้ “ศาล” หมายความว่าศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา แต่ไม่รวมถึงศาลคดีเด็กและ เยาวชน ศาลเยาวชนและครอบครัวจึงไม่อาจนำกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวล กฎหมายอาญามาใช้กับบุคคลดังกล่าวได้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและทำให้การบังคับ ใช้กฎหมายมีผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

2. ความเกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายโดยส่วนราชการต่างๆ

กระทรวงยุติธรรม ศาลยุติธรรม

3. การขอข้อมูลและความเห็นจากส่วนราชการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานศาลยุติธรรม

4. กฎหมายที่เสนอนั้นกำหนดให้มีการขออนุญาตเพื่อทำกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดหรือไม่ และมีความจำเป็น เพียงใด

ไม่มี

5. ประเด็นปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว
ไม่มี

6. หลักการในประเด็นสำคัญ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 เพื่อกำหนดอำนาจศาลในการสั่งใช้งานคุ้มครองประพฤติก (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 4)

สรุปสาระสำคัญ เหตุผล และความจำเป็น

เนื่องจากได้มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 บังคับใช้ ซึ่งในกฎหมายฉบับดังกล่าว กำหนดให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชน และครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามกฎหมายดังกล่าว แต่ปรากฏว่ามีผู้เกี่ยวข้องในการกระทำผิดตามกฎหมายฉบับนี้มีอายุเกินกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ เนื่องจากใน มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 กำหนด ให้ “ศาล” หมายความว่าศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา แต่ไม่รวมถึงศาลคดีเด็กและ เยาวชน ศาลเยาวชนและครอบครัวจึงไม่อาจนำกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวล กฎหมายอาญามาใช้กับบุคคลดังกล่าวได้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและทำให้การบังคับ ใช้กฎหมายมีผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

**คำชี้แจงความจำเป็นในการตรา
ร่างพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติ
ตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.**

1. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.

2. ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

3. ความจำเป็น

ประเทศไทยเริ่มมีการนำระบบคุ้มครองความประพฤติมาใช้เป็นครั้งแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2495 โดยนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนก่อน ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2522 จึงได้จัดตั้งสำนักงานคุ้มครองความประพฤติกลาง เพื่อดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าว ซึ่งต่อมาสำนักงานคุ้มครองความประพฤติกลางได้รับการยกฐานะให้เป็น “กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ” เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2535 แต่เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้ “ศาล” หมายความว่าศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา แต่ไม่รวมถึงศาลคดีเด็กและเยาวชน ต่อมาได้มีกฎหมายบางฉบับให้ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดที่มีอายุเกินกว่า 18 ปีบริบูรณ์ที่ศาลเยาวชนและครอบครัว ทำให้ศาลเยาวชนและครอบครัวไม่อาจนำกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้กับบุคคลที่มีอายุเกินกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ ซึ่งกระทำความผิดได้ จึงจำเป็นต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าว

4. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

4.1 วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้มีการกำหนดให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้ศาลเยาวชนและครอบครัวสามารถนำกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้กับบุคคลที่มีอายุเกินกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ได้

4.2 ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

ภารกิจของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติ ตามประมวลกฎหมายอาญา คือ

งานสืบเสาะและพินิจ ได้แก่ กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของจำเลย ตลอดจนจนสภาพความผิดและเหตุอื่นอันควรปรานีตามที่ศาลสั่งเพื่อรายงานต่อศาล

งานควบคุมและสอดส่อง ได้แก่ กระบวนการสอดส่อง สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือ และดักเตือน ผู้ถูกคุมความประพฤติ ในเรื่องความประพฤติและการประกอบอาชีพ พร้อมทั้งทำรายงานและความเห็นเกี่ยวกับความประพฤติ การประกอบอาชีพ และพฤติการณ์ของผู้ถูกคุมความประพฤติเพื่อเสนอต่อศาล

เมื่ออำนาจหน้าที่ของกรมคุมประพฤติดังที่กล่าวมาข้างต้น ครอบคลุมถึงผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่หรืออายุเกิน 18 ปีบริบูรณ์ การที่ศาลเยาวชนและครอบครัวจะสั่งให้พนักงานคุมประพฤติของกรมคุมประพฤติดำเนินการสืบเสาะและพินิจและควบคุมและสอดส่องผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่หรืออายุเกิน 18 ปีบริบูรณ์ ที่ถูกดำเนินคดีที่ศาลเยาวชนและครอบครัวได้ ทำให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีผลในการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

4.3 ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่ต้องการแก้ไข

เนื่องจากผู้เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ กล่าวคือ มีอายุเกินกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ ซึ่งถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และประกอบกับมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 กำหนดให้ “ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา แต่ไม่รวมถึงศาลคดีเด็กและเยาวชน จึงทำให้ศาลเยาวชนและครอบครัวไม่อาจนำกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้กับบุคคลดังกล่าวได้ ดังนั้น จึงต้องมีการแก้ไขโดยกำหนดให้ศาลเยาวชนและครอบครัวสามารถนำกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้กับผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้เช่นเดียวกับศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา จึงเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนหลักที่ว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ทุกคน ตามมาตรา 30 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

4.4 มาตรการที่จะบรรลุมติวัตถุประสงค์ของภารกิจมีดังต่อไปนี้

แก้ไขเพิ่มเติมนิยามของคำว่า “ศาล” ซึ่งเดิมหมายความว่าศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา แต่ไม่รวมถึงศาลคดีเด็กและเยาวชน แก้ไขเป็น “ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความครอบคลุมและเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

4.5 ทางเลือกอื่นที่จะสามารถบรรลุมติวัตถุประสงค์เดียวกัน

ไม่มี

4.6 เหตุผลที่ทำให้เชื่อว่ามาตรการนี้จะสามารถแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้

เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมนิยามของคำว่า “ศาล” จะทำให้ศาลเยาวชนและครอบครัว สามารถนำกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้กับผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้เช่นเดียวกับศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา

5. ใครเป็นผู้ทำภารกิจ

กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522

6. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

6.1 ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

หากไม่แก้ไขกฎหมายดังกล่าว ศาลเยาวชนและครอบครัวจะไม่สามารถนำกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้กับผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้

6.2 การใช้บังคับของกฎหมาย

การแก้ไขกฎหมายดังกล่าวเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนหลักที่ว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ดังนั้น จึงต้องมีผลบังคับในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ทั้งนี้ ภายในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อให้ประชาชนได้รับความคุ้มครองอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

7. ความซ้ำซ้อนของกฎหมาย

หากมีการแก้ไขแล้วอาจจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจสั่งให้พนักงานคุมประพฤติของกรมคุมประพฤติสืบเสาะและพินิจผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ในทุกฐานความผิด ซึ่งไม่ตรงกับเจตนารมณ์ที่ขอแก้ไขกฎหมายฉบับนี้ และอาจจะสับสนกับกรณีที่ให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและเยาวชนและครอบครัวมาใช้บังคับกับศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนืออำเภอที่เป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัด และในกรณีที่ยังไม่มีสถานพินิจ กฎหมายดังกล่าวมีข้อแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 58/1 ให้ศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนืออำเภอ ที่เป็นที่ตั้งของศาลากลางสั่งให้พนักงานคุมประพฤติของกรมคุมประพฤติสืบเสาะและพินิจ เด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิดได้ จนกว่าจะเปิดดำเนินการสถานพินิจในพื้นที่ ซึ่งต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนในกรณีนี้เป็นเรื่องที่ทำให้ศาลเยาวชนและครอบครัวสั่งให้พนักงานคุมประพฤติของกรมคุมประพฤติดำเนินการสืบเสาะและพินิจหรือควบคุมและสอดส่องผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งมีอายุเกิน 18 ปีบริบูรณ์ที่ถูกดำเนินคดีที่ศาลเยาวชนและครอบครัวได้

8. การต่อบุคคลและความคุ้มค่า

ผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากกฎหมายนี้ คือ ผู้กระทำผิด ที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นผู้ใกล้ชิด หรือบุคคลในครอบครัว เนื่องจากหากศาลนำกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้กับบุคคลดังกล่าว บุคคลเหล่านั้นก็จะเข้ามาสู่ขั้นตอนและวิธีการของการดำเนินการคุ้มครองความประพฤติ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากลุ่มบุคคลดังกล่าวอาจจะมีภาระหน้าที่เพิ่มขึ้นบ้าง แต่ก็เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของบุคคลเหล่านั้นเอง และเป็นประโยชน์ต่อสังคม ทั้งนี้ เนื่องจากงานคุ้มครองความประพฤติจะทำให้ศาลมีข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลดังกล่าว จึงทำให้ทราบได้ว่าจำเลยรายนั้นสมควรได้รับการแก้ไขฟื้นฟูด้วยวิธีการคุ้มครองความประพฤติ หรือวิธีการอื่นใดจึงจะเหมาะสม และหากศาลเห็นควรคุ้มครองความประพฤติจำเลย งานคุ้มครองความประพฤติก็จะช่วยแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก ซึ่งจะส่งผลดีต่อสังคมโดยรวม

9. ความพร้อมของรัฐ

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นหน่วยงานหลักซึ่งมีความรู้และความชำนาญในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 อยู่แล้ว เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยให้อำนาจศาลเยาวชนและครอบครัวสามารถนำกฎหมายดังกล่าวมาใช้กับผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพก็ยังคงสามารถปฏิบัติภารกิจดังกล่าวต่อไปได้ เนื่องจากเป็นภารกิจหลัก ซึ่งเป็นงานประจำของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอยู่แล้ว และเพื่อให้เป็นการเพิ่มภาระด้านบุคลากรภาครัฐในระยะแรกจึงไม่จำเป็นต้องจัดตั้งสำนักงานคุ้มครองความประพฤติประจำศาลเยาวชนและครอบครัวแต่อย่างใด โดยสามารถเกลี่ยอัตรากำลังของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งมีอยู่ในปัจจุบันให้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเพิ่มเติมได้อยู่แล้ว

10. วิธีการทำงานและการตรวจสอบ

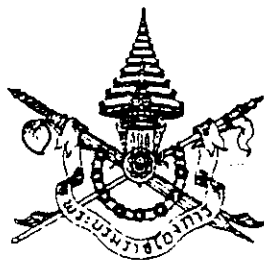
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีวิธีการทำงานและการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 และระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการดำเนินการคุ้มครองความประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ พ.ศ. 2526 ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าว วิธีการทำงานและการตรวจสอบจึงยังคงใช้วิธีการทำงานในปัจจุบันเช่นเดิม

11. อำนาจในการตราอนุบัญญัติ

พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 มีกฎหมายลำดับรองอยู่แล้ว คือ ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการดำเนินการคุ้มครองความประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ พ.ศ. 2526 ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องมีการออกกฎหมายลำดับรองอีกแต่อย่างใด

12. การรับฟังความคิดเห็น

กรมคุมประพฤติได้ส่งเรื่องไปให้สำนักงานศาลยุติธรรม ซึ่งเป็นส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณา และให้ความเห็นด้วยแล้ว

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองเด็ก

พ.ศ. ๒๕๕๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖

เป็นปีที่ ๕๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่ง
มาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๘
และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตาม
บทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๖”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๕

(๒) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๔ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ว่าราชการจังหวัด” หมายความว่า รวมถึงผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากปลัดกระทรวง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในจังหวัดใดยังมิได้เปิดทำการศาลเยาวชนและครอบครัวหรือแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวขึ้นในศาลจังหวัด ให้ศาลจังหวัดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้รัฐมนตรีแต่ละกระทรวงมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงนั้น

กฎกระทรวงหรือระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการคุ้มครองเด็ก

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดีกรมสุขภาพจิต อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง

และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ให้คงใช้บังคับต่อไปได้
เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ
หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๒ ลงวันที่
๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๔ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕
ใช้บังคับมาเป็นเวลานานสาระสำคัญและรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริม
ความประพฤติเด็ก ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน สมควรกำหนดขั้นตอนและปรับปรุงวิธีการปฏิบัติต่อเด็ก
ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และมีพัฒนาการที่เหมาะสม อันเป็นการส่งเสริม
ความมั่นคงของสถาบันครอบครัว รวมทั้งป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรม ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์
โดยมิชอบ หรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม และสมควรปรับปรุงวิธีการส่งเสริมความร่วมมือในการคุ้มครองเด็ก
ระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ
วิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา
พ.ศ. ๒๕๖๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวล
กฎหมายอาญา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติ
ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วใน
พระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้
“พนักงานคุมประพฤติ” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตาม
พระราชบัญญัตินี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา แต่ไม่รวมถึง
ศาลคดีเด็กและเยาวชน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โหตระกิตย์

รองนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๕๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติถึงวิธีการคุมความประพฤติผู้กระทำความผิดไว้ให้อำนาจศาลที่จะปล่อยตัวผู้กระทำความผิดไปเพื่อให้โอกาสผู้นั้นกลับตัว โดยศาลพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิดแต่ให้รอการกำหนดโทษไว้ หรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้และกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดนั้น สมควรมีกฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติตลอดจนวิธีดำเนินการคุมความประพฤติเพื่อให้ประมวลกฎหมายอาญามีผลใช้บังคับอย่างสมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

ศุภสรณ์ / อภิสิทธิ์ ผู้จัดทำ

๑๘/๐๓/๒๕๔๖ •